Jaarrekening 2025 gemeenschappelijke regelingen

Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (ODNHN)	Risicoprofiel: middel	DOC-26-1180073

Doelstelling GR (tekst uit de regeling)

1. De regeling wordt getroffen voor de uitvoering van en ondersteuning bij taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving.
2. De taken, bedoeld in het eerste lid, betreffen in elk geval taken op het gebied van het omgevingsrecht in het algemeen en de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht in het bijzonder, alsmede e taken op het terrein van vergunningverlening, handhaving en toezicht op grond van de in artikel 5.1 van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht genoemde wetten.

Voorstel zienswijze college *rekeningresultaat*

1. De raad voor te stellen een positieve zienswijze af te geven op de jaarrekening 2025 en de voorgestelde resultaatbestemmingen, maar hierbij ernstige bedenkingen te uiten over de financiële weerstandscapaciteit en het ontbreken van structurele dekking om tegenvallers op te kunnen vangen.

Voorstel zienswijze raad *rekeningresultaat*

Een positieve zienswijze af te geven op het rekeningresultaat en de jaarstukken 2025 van de Omgevingsdienst Noord-Holland Noord (OD NHN) door:

1. De gewaarmerkte jaarstukken 2025 en de goedkeurende controleverklaring van de accountant voor kennisgeving aan te nemen.

2. In te stemmen met de voorgestelde resultaatbestemming om het voordelige resultaat € 396.000,- toe te voegen aan de bestemmingsreserve VTH-plustaken.

3. Bedenkingen te uiten om het nadelige resultaat van de Milieutaken van € 212.000,- ten laste van de algemene reserve te brengen.

Argumenten

1. De verantwoording over de jaarrekening 2025 past binnen de financiële en beleidsmatige uitgangspunten. De accountant heeft een goedkeurende verklaring afgegeven.

   Het resultaat van de jaarrekening 2025 van de OD NHN bedraagt ten opzichte van de vastgestelde begroting € 184.000,-. Dit bestaat uit het deel Milieutaken € 212.000,- negatief en VTH-plustaken € 396.000,- positief.

   De totale gerealiseerde baten en lasten 2025 liggen in lijn met de begroting 2025. Op programmaniveau en op het niveau van de opbrengst- en lastencategorieën zijn afwijkingen tussen realisatie en begroting die in de jaarrekening nader worden toegelicht.

2. Een positief resultaat wordt normaliter aan de desbetreffende bestemmingsreserve toegevoegd.

3. De organisatie kan eventuele financiële tegenvallers mogelijk niet zelfstandig opvangen. In dat voorkomende geval zal een aanvullende bijdrage van de gemeentelijke deelnemers noodzakelijk zijn, in overeenstemming met artikel 35 van de Gemeenschappelijke Regeling Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

De combinatie van het inzetten van de algemene reserve en een beperkte post onvoorziene kosten leidt tot een verslechtering van het weerstandvermogen. Hoewel wordt beoogd te voorkomen dat gemeentelijke deelnemers (verder) financieel onder druk komen te staan leidt dit tot een 'ruim onvoldoende' weerstandsratio van 0,3 en brengt een extra risico met zich mee dat niet tijdig aan de robuustheidscriteria van het ministerie wordt voldaan.

Samenvatting behaalde doelstellingen

Aan de doelstellingen van de Gemeenschappelijke regeling en het uitvoeren van de taken is in 2025 naar behoren invulling gegeven wordt gemeente Medemblik vaker met advies, kennis en actuele ontwikkelingen ondersteund.

Samenvatting behaalde doelstellingen in relatie tot het Pact van Westfriesland

In 2025 heeft de OD NHN milieutaken uitgevoerd voor zestien gemeenten en de provincie Noord-Holland. Aan het programmaplan Uitvoeringstaken is invulling gegeven en adviseert de OD bij vraagstukken om aan de (landelijke) uitvoeringskwaliteit te voldoen en denkt mee over maatschappelijke opgaven.

De voorgestelde efficiencymaatregelen en de harmonisatie van het takenpakket sluiten aan bij de regionale behoefte aan een voorspelbare, transparante en betaalbare omgevingsdienst.

Algemene bevindingen

De complexiteit van de veranderende opgaven op gebied van milieutechnische ontwikkelingen en ambities op gebied van veiligheid en duurzaamheid vragen naast een adviserende en controlerende rol om een financieel gezonde basis. Er is veel werk verzet om aan de criteria van het ministerie invulling te geven. De uitkomsten van de onderzoeken naar de bedrijfsvoering, bieden kansen om te professionaliseren in opdrachtnemer en opdrachtgeverschap en vanuit samenwerking doelstellingen en ambitie vorm te geven.

De OD NHN is een essentiële partner op het gebied van uitvoering, kennis en expertise. Er zijn onvoldoende structurele middelen om aan alle opgaven invulling te geven. Nadat is gedaan wat wettelijk en conform de overeenkomst gedaan moet worden zijn er keuzes te maken in wat er kan en wat niet kan zonder aanvullende middelen.

Financiële consequenties

a. Gemeentelijke bijdrage
Medemblik heeft in 2025 een bijdrage van in totaal € 1.690.701, - aan de OD NHN besteed, waarvan € 1.634.415, - als lumpsum (vaste vergoeding op basis van aantal inwoners), en € 56.286, voor extra taken.

Stand algemene reserve
De algemene reserve bedraagt op 31 december 2025 € 361.000, -. De deelnemende gemeenten hebben met de notitie 'Financiële uitgangspunten gemeenschappelijke regelingen' als richtlijn bepaald dat de algemene reserve niet groter mag zijn dan 2,5% van de lasten. Daar staat tegenover dat de deelnemers garant staan dat de OD NHN over voldoende middelen beschikt om aan al zijn verplichtingen tegenover derden te kunnen voldoen.

b. Kengetallen
Voor de OD NHN zijn de volgende drie kengetallen van toepassing:
1. Netto schuldquote: -6,44%.
   De OD NHN heeft een negatief percentage. Dit wordt veroorzaakt doordat de financiële middelen hoger zijn dan de schulden.

2. Solvabiliteitsratio: 29,55%.
   Een hoge ratio betekent dat de organisatie relatief veel eigen vermogen heeft en goed in staat is om aan de financiële verplichtingen te voldoen. Door aanwending van de reserves is het eigen vermogen gedaald van 34,54% (2024) naar 29,55% (2025) en is het percentage lager dan begroot.

3. Structurele exploitatieruimte: -2,92%
   Voor 2025 was 0,00% begroot. De OD NHN heeft onvoldoende structurele baten om de structurele lasten te dekken. De verwachting vanuit de begroting 2027 is, dat dit weer 0% wordt.

Risico's

Beleidsmatig

De OD NHN dreigt de landelijke robuustheidscriteria per 1 april 2026 niet te halen. Het ministerie (I&W) heeft aangegeven dat er verplichte maatregelen kunnen volgen (zoals fusies) wanneer diensten niet tijdig robuust zijn.

Weerstandsvermogen

Er wordt voorgesteld om het nadelige resultaat van de Milieutaken ten laste te brengen van de algemene reserve.

De algemene reserve bedroeg eind 2024 € 406.000,-. Eind 2025 stond de reserve primair op € 361.000,-. Na de voorgestelde onttrekking via de resultaatbestemming 2025 blijft er € 149.000,- over in de algemene reserve. Dit is 0,8% van de totale begrote lasten voor Milieutaken, ver onder het toegestane maximum van 2,5%.

In combinatie met een tot € 1.000,- gereduceerde post 'onvoorzien' daalt het weerstandvermogen tot 0,29 en is daarmee ruim onvoldoende. Feitelijk is geen enkele financiële buffer meer. Bij de geringste tegenvaller in 2026 zal de OD NHN direct een aanvullende bijdrage (naheffing) aan de gemeenten moeten vragen op grond van artikel 35 van de Gemeenschappelijke Regeling.

Financieel

De baten voor Milieutaken vielen € 989.000,- lager uit dan begroot, voornamelijk door lagere opbrengsten uit incidentele opdrachten en vertraagde rijkssubsidies (zoals de SPUK THE en EBA) Hierdoor is er een risico dat ook in 2026 incidentele baten lager uitvallen.

Hoewel de accountant een goedkeurende verklaring heeft afgegeven voor de getrouwheid en rechtmatigheid, toont de rechtmatigheidsverantwoording van het dagelijks bestuur scheuren in de begrotingsdiscipline. Er is voor € 1.317.000,- aan begrotingsonrechtmatigheden geconstateerd, waarvan € 238.000,- als 'niet-acceptabel' wordt gekwalificeerd (overschrijdingen op lasten en investeringen die niet tijdig zijn gemeld).

Dit duidt op een gebrek aan financiële sturing gedurende het jaar. Als in de begroting van 2027 en 2028 de deelnemers weigeren het structurele budget te verhogen én niet openstaan voor taakharmonisatie (zoals geadviseerd door Berenschot), is er een risico dat de OD NHN financieel vastloopt en de continuïteit voor het uitvoeren van wettelijke taken verder onder druk komt.